

La Xarxa Vives: 20 anys de cooperació entre les universitats de parla catalana

21 universitats de quatre estats treballen conjuntament per reivindicar la llengua comuna, però també per sumar forces en tots els àmbits propis de l'ensenyament superior.

El passat dimecres va fer 20 anys del naixement a Morella de la Xarxa Vives d'universitats, l'entitat que vincula les institucions acadèmiques dels territoris de parla catalana. 13 universitats van posar en marxa la iniciativa que ara aplega a 21 centres de quatre estats diferents: Espanya -amb universitats de Catalunya, País Valencià i Illes Balears, Andorra, França -amb la Universitat de Perpinya- i Itàlia -amb la Universitat de Sàsser, referent a l'Alguer.

“Són 21 universitats que tenen un eix vertebrador que és la llengua i la cultura catalana com a pròpia, però treballa tots els aspectes propis de la universitat: docència, recerca o transferència”, explica Joan Viñas, vicepresident de la Xarxa Vives. Viñas remarca que “no només és una xarxa vinculada a qüestions de llengua i cultura; en principi hi ha molt poca diferència entre aquesta i altres xarxes d'universitats des d'un punt de vista d'un projecte de recerca”.

Les activitats de la xarxa són molt diverses. Des de l'organització de cursos d'estiu a la coproducció d'un programa televisió de divulgació -el Campus 33, que es va emetre entre 2003 i 2006-, però un molt destacat és el de reforçar la recerca. “En un moment com aquest d'escassetat de recursos, grups de diverses universitats de la Xarxa treballen conjuntament per accedir a recursos de projectes europeus de recerca, per exemple”, explica Viñas.

Tot i això, el vicepresident remarca que “sí que som sensibles i defensem allà on calgui la nostra llengua i cultura, i al ser de diferents territoris això ens dóna diferents capacitats de poder actuar”. “Allà on és atacat o polititzat un aspecte científic com és la llengua, nosaltres volem posar-hi seny científic, perquè això no ha de ser polititzat”, assegura.

En un moment en què les organitzacions en defensa de la llengua pateixen per la situació del català al Principat, però molt especialment al País Valencià i les Illes Balears, “estem jugant un paper molt important i ens l’agraeixen les universitats, perquè a vegades en estar aïllades agraeixen el suport d’altres”, diu Viñas. Per tot això, la Xarxa Vives rep enguany el Guardó Extraordinari de la nit d’Escola Valenciana.

Facilitar l’ús acadèmic de la llengua

Una de les iniciatives més recents de l’entitat és el XarxaMOOC, un MOOC (curs online massiu i obert) dedicat al llenguatge especialitzat en llengua catalana, impulsat per la Xarxa i coordinat des de la Universitat d’Alacant, que ostentava la presidència de la Xarxa quan es va impulsar i partia d’una bona experiència amb els MOOCs.

“Ens vam plantejar fer un curs enfocat únicament a l’alumnat Erasmus, però després vam veure que això ho limitava molt i el que defineix un MOOC és que sigui massiu”, explica Robert Escolano, responsable pel curs. Per això van decidir fer un projecte per a un públic més ampli i amb uns objectius més concrets, perquè van considerar que ja hi havia prou recursos disponibles per l’aprenentatge del català. Així van apostar per centrar els continguts en el llenguatge especialitzat, que pot ser útil també per estudiants que provenen dels territoris on és present la xarxa, i el MOOC consta de mòduls dedicats a diverses matèries.

Escolano considera que la terminologia “es treballa molt” dins de l’àmbit de la Xarxa Vives, però el curs ofereix eines molt obertes. “Cada universitat a través del servei de llengües vehicula aquesta informació de la manera que considera més efectiva, a través de la publicació de glossaris o de terminologia a la web, així que el curs no se centrava tant en cobrir una sèrie de mancances de la universitat sinó dels estudiants”, explica.

Tot i que en alguns àmbits -com és el cas del dret- no predomini el català, el coordinador de XarxaMOOC celebra que “la normalització de la terminologia dins de l’àmbit acadèmic en català està bastant avançada i tenim institucions com el Termcat que fan una tasca excepcional que no té comparatiu a Europa”.